



Zgromadzenie Ogólne

Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 23 maja 2022 rok.

Stan budżetów JST- wpływ zmian przepisów podatkowych oraz przepisów o dochodach JST na kondycję finansową gmin.

Bernard Sabura
Specjalista Biura ZGW RP



Wynik budżetów oraz nadwyżka operacyjna JST za rok 2021 (w mld zł).

Rodzaj JST	Wynik budżetów	Nadwyżka operacyjna
Gminy wiejskie	5,8	7,5
Gminy miejsko-wiejskie	3,2	5,4
Gminy miejskie	1,7	3,0
Miasta na prawach powiatu	2,8	10,6
Powiaty	2,0	3,7
Województwa	2,0	5,8
Razem	17,5	36,0

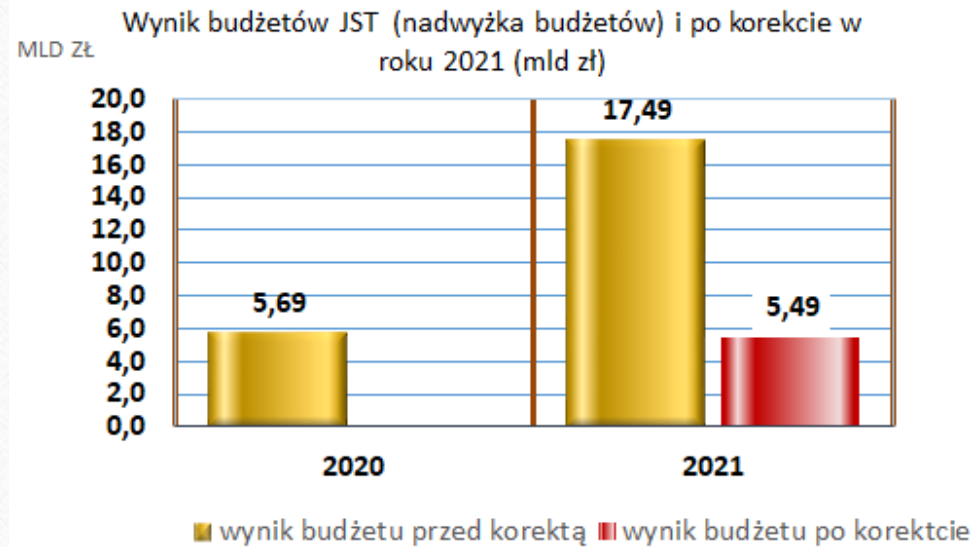


Uzupełnienie subwencji ogólnej w 2021

W ocenie wyników budżetów JST za rok 2021 należy uwzględnić wpływ uzupełnienia subwencji dochodów bieżących (**8 mld zł**) oraz uzupełnienia subwencji na inwestycje wodnokanalizacyjne (**4 mld zł**), które są w rzeczywistości przeznaczone do wykorzystania w latach następnych.



Wynik i nadwyżka operacyjna budżetów JST za rok 2021



-uzup. subwencji (bieżące)- 8 mld zł
-uzup. subwencji wodnokanalizacyjnej – 4 mld zł



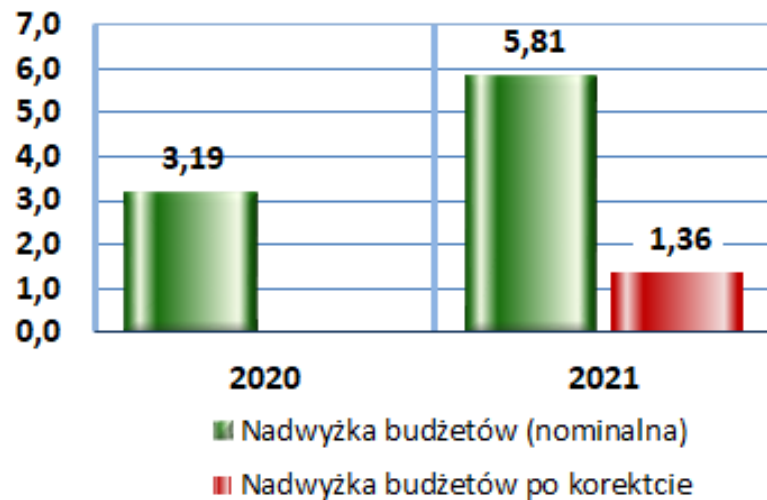
-uzup. subwencji (bieżące)- 8 mld zł



Wynik i nadwyżka operacyjna budżetów gmin wiejskich za rok 2021

Nadwyżka budżetów gmin wiejskich przed i po korekcie w roku 2021 (mld zł)

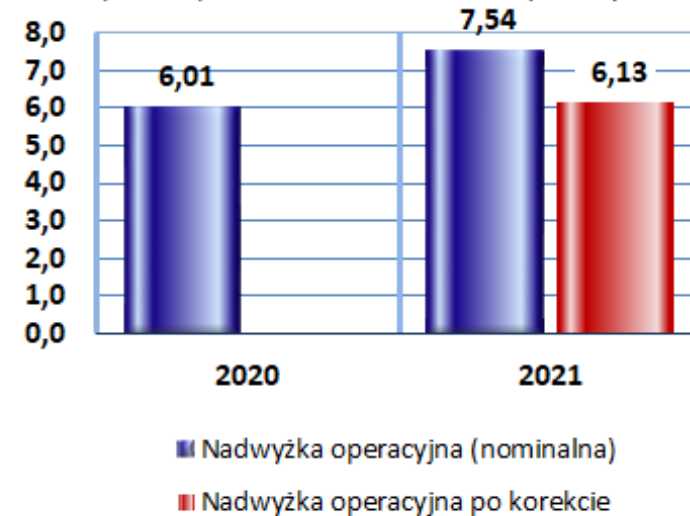
MLD zł



-uzup. subwencji (bieżące)- 1,41 mld zł
-uzup. subwencji wodnokanalizacyjnej – 3,04 mld zł

Nadwyżka operacyjna budżetów gmin wiejskich przed i po korekcie w roku 2021 (mld zł)

MLD zł

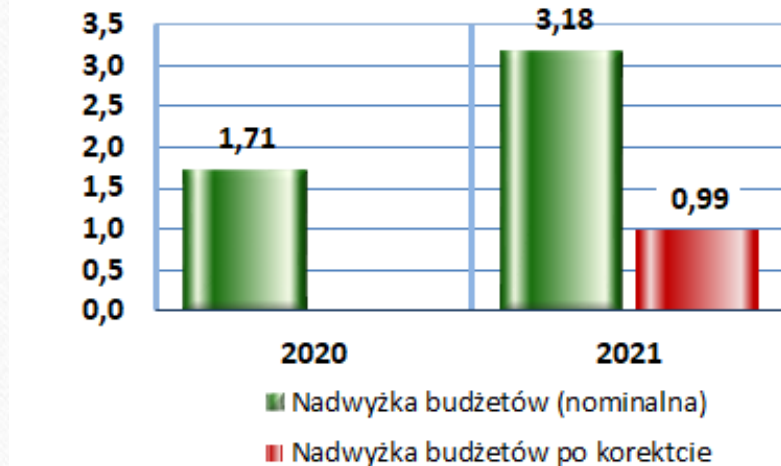


-uzup. subwencji (bieżące)- 1,41 mld zł



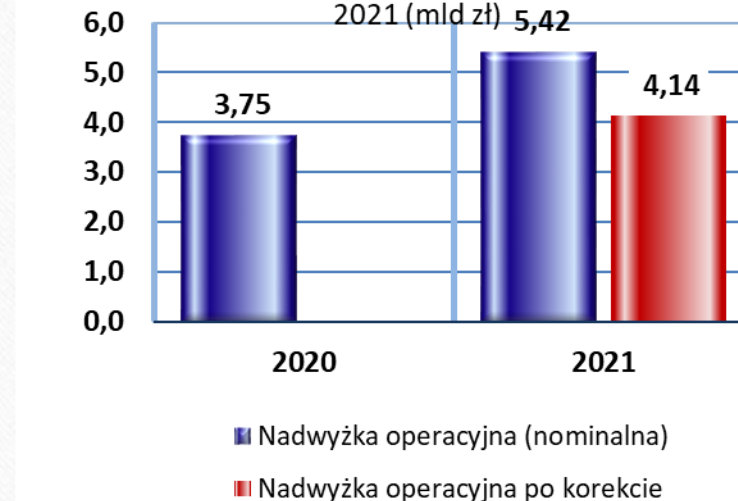
Wynik i nadwyżka operacyjna budżetów gmin miejsko-wiejskich za rok 2021

Nadwyżka budżetów gmin miejsko-wiejskich przed i po korekcie w roku 2021 (mld zł)



-uzup. subwencji (bieżące)- 1,28 mld zł
-uzup. subwencji wodnokanalizacyjnej – 0,91 mld zł

Nadwyżka operacyjna budżetów gmin miejsko-wiejskich przed i po korekcie w roku 2021 (mld zł)

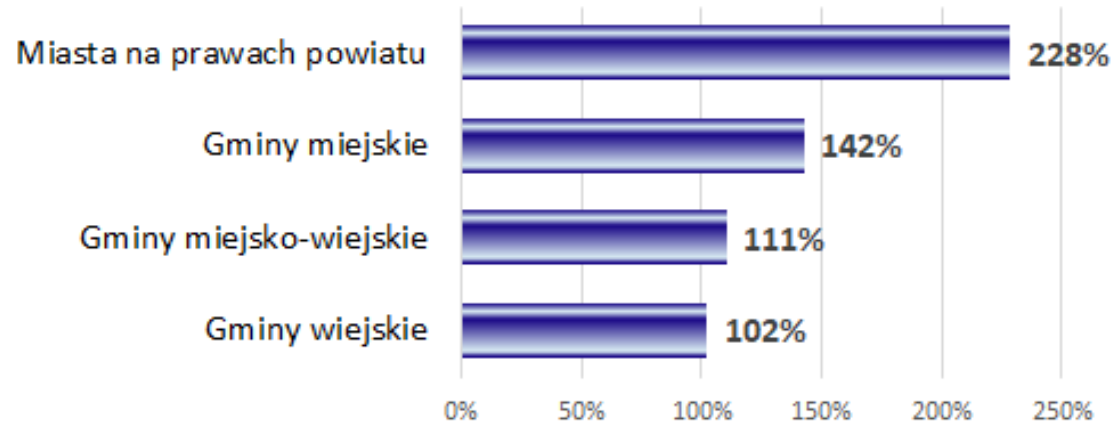


-uzup. subwencji (bieżące)- 1,28 mld zł



Dynamika nadwyżki operacyjnej

Dynamika nadwyżki operacyjnej w roku 2021
rok 2020 = 100%



Można wstępnie wnioskować, że im większa „wiejskość” tym słabsze wyniki budżetów grup jednostek samorządów gminnych.

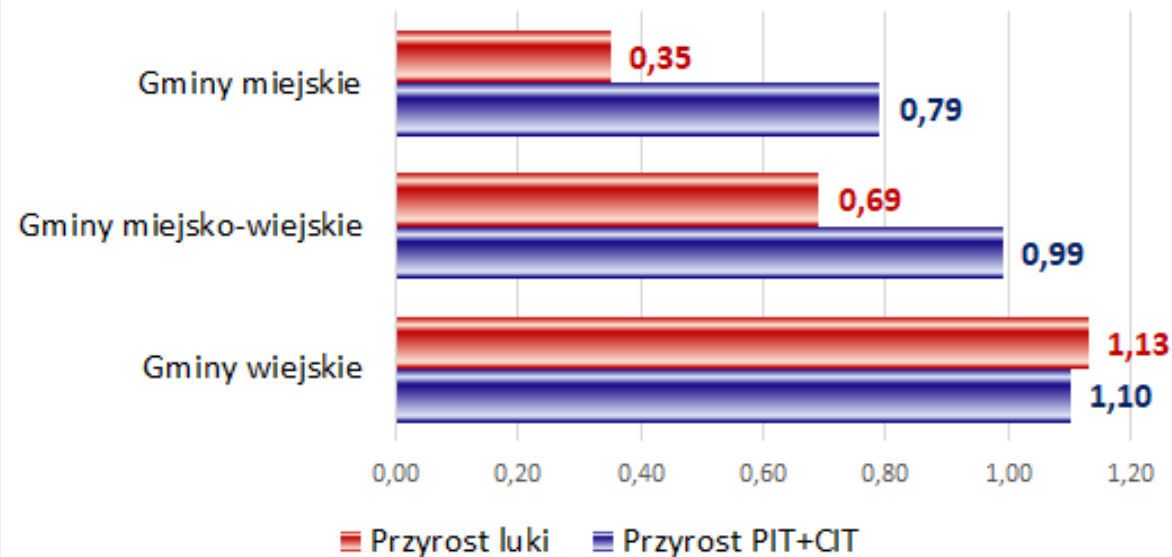


Luka w finansowaniu oświaty a wzrost dochodów z PIT i CIT

Luka niedofinansowania wydatków bieżących oświaty w JST wzrosła o **4,42 mld zł** w 2021 r.

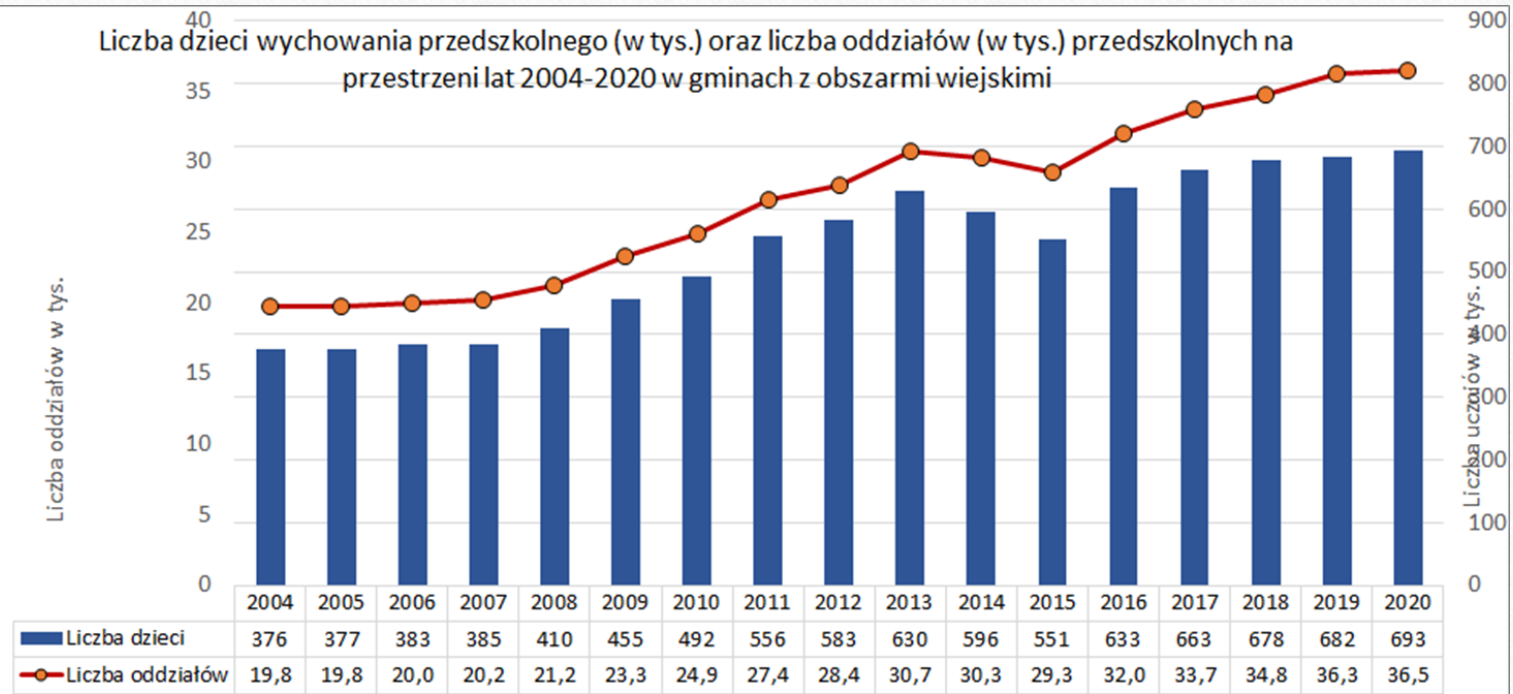
W **gminach wiejskich** w roku 2021 luka w finansowaniu oświaty powiększyła się o **1,13 mld zł** do kwoty **6,86 mld zł**.

Pokrycie przyrostu luki niedofinansowania oświaty przyrostem dochodów z udziału w PIT i CIT (mld zł) w roku 2021



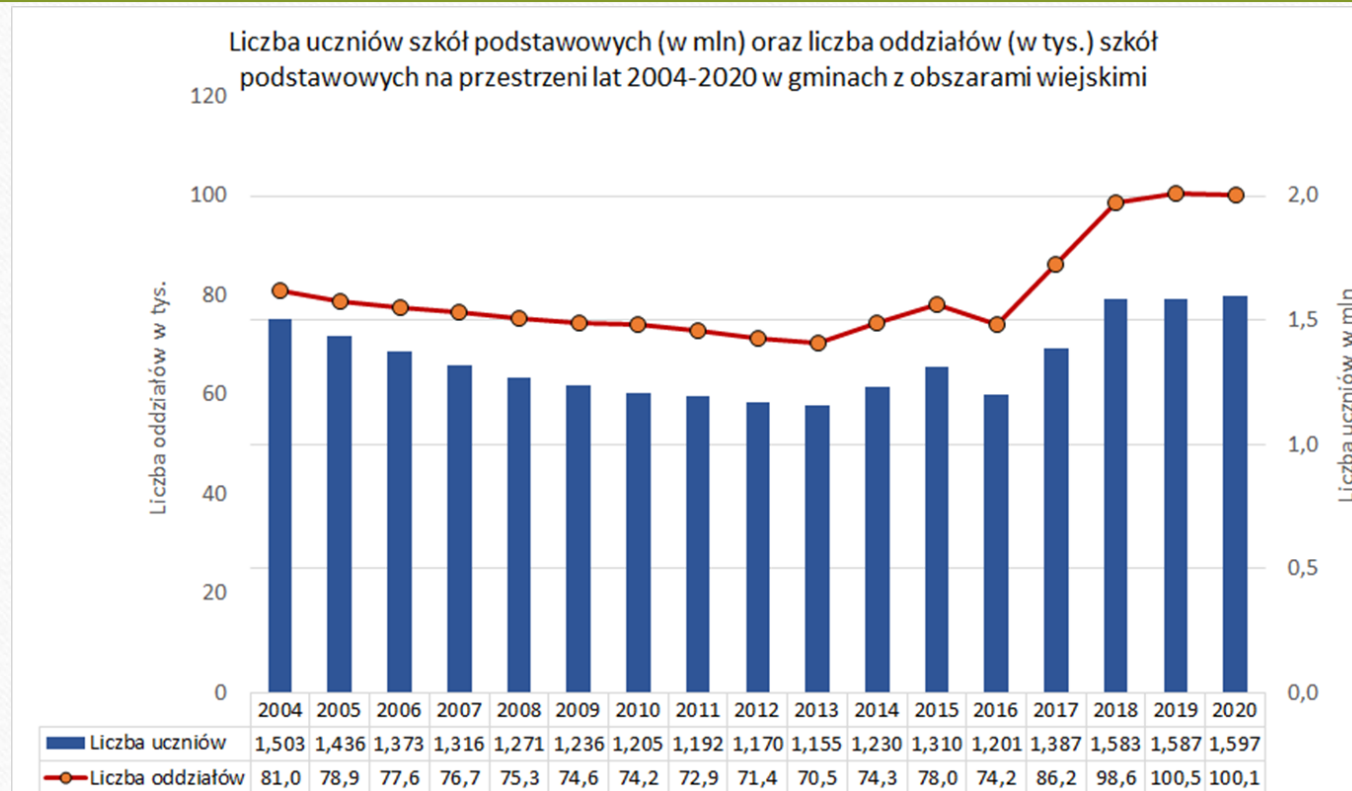


Liczba dzieci w oddziałów przedszkolnych



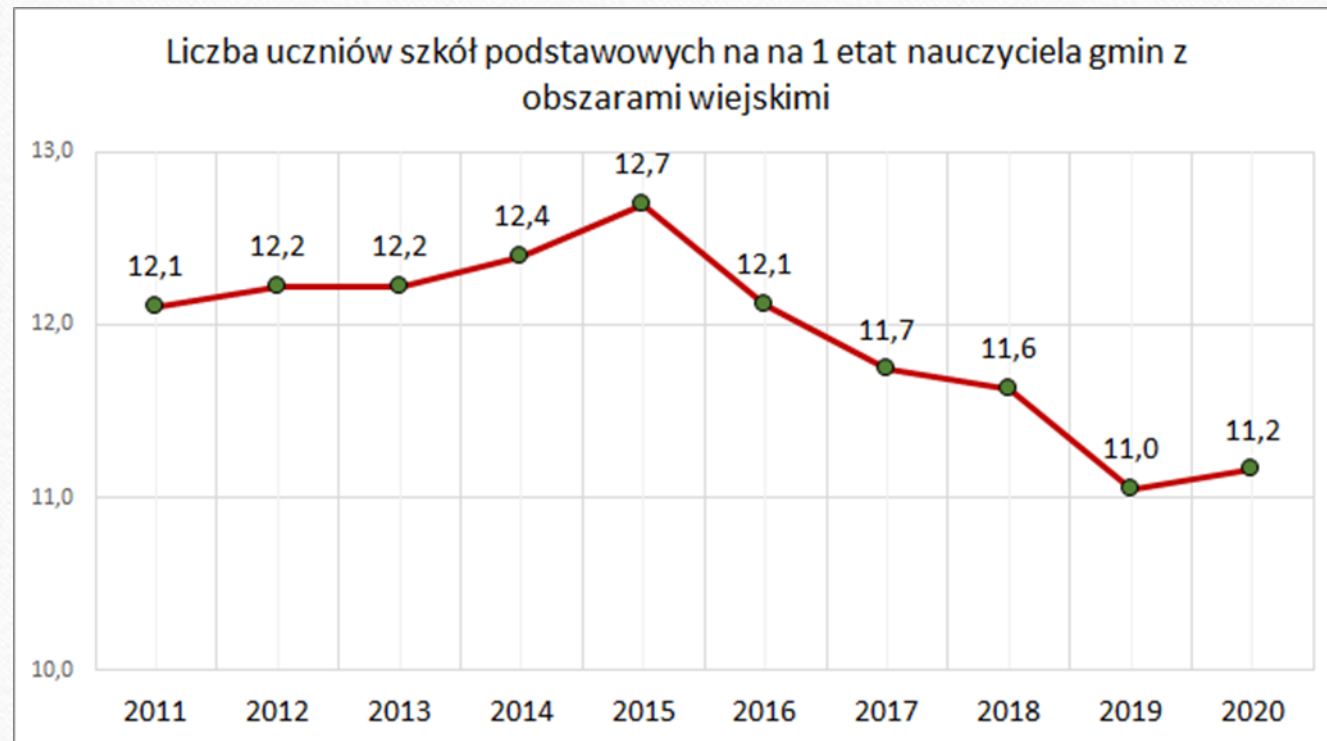


Liczba dzieci w oddziałach szkół podstawowych





Liczba uczniów na 1 etat nauczyciela





Zmiany ustawowe od 2022 roku wpływające bezpośrednio na dochody JST

1. Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw.
2. Ustawa z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jst.



Zmiana przepisów podatkowych

- **W ciągu 10 lat**, wg projektodawców, JST zostaną pozbawione **145 mld zł** dochodów z udziału w PIT. Tylko w roku **2022** samorzady mogą zanotować **15,4 mld zł** ubytku w dochodach z PIT dotyczące „zmniejszenia klina podatkowego”, stanowi to prawie **26%** szacownych dochodów JST z tytułu udziału w PIT przed zmianą projektowanych przepisów podatkowych.
- Szacowny spadek dochodów z PIT gmin wiejskich w 2022 roku to **2,44 mld zł** a gmin miejsko-wiejskich **2,22 mld zł**. **Spadek ten w roku 2022 i kolejnych latach dla gmin wiejskich to ponad 40% nadwyżki operacyjnej z roku 2020**. Łącznie gminy z obszarami wiejskimi stracą ponad **44 mld zł** w ciągu dekady.



Zmiana ustawy od dochodach JST

- **Udziały JST w podatkach dochodowych**
- **Dochody planowane PIT i CIT ogółem JST** są realizowane w roku budżetowym w 12 równych ratach płatnych- 10tego miesiąca PIT i 20-tego miesiąca CIT- ustalane wg prognozy MF na rok budżetowy i korygowane różnicą (+/-) między prognozą a wykonaniem z roku n-2.
- **Udziały gmin w dochodach** z PIT i CIT roku budżetowego jest obliczany jako średnia arytmetyczna udziału dochodów wykonanych z PIT, CIT z terenu gminy w stosunku do ogółu dochodów PIT oraz CIT z trzech lat, z uwzględnieniem odpowiednio wag **0,5** – n-2; **0,33**- n-3; **0,17**- n-4;



Zmiana przepisów o dochodach JST

- **Nowa subwencja**

Subwencja rozwojowa – w kwocie 3 mld zł od 2023 roku indeksowana średnią geometryczną z ośmiu lat PKB w cenach bieżących. Z kwoty części rozwojowej subwencji ogólnej dla gmin wydziela się:

1. 60% na kwotę podstawową,
2. 20% na premię aktywizującą,
3. 20% na premię inwestycyjną.



Zmiana przepisów o dochodach JST

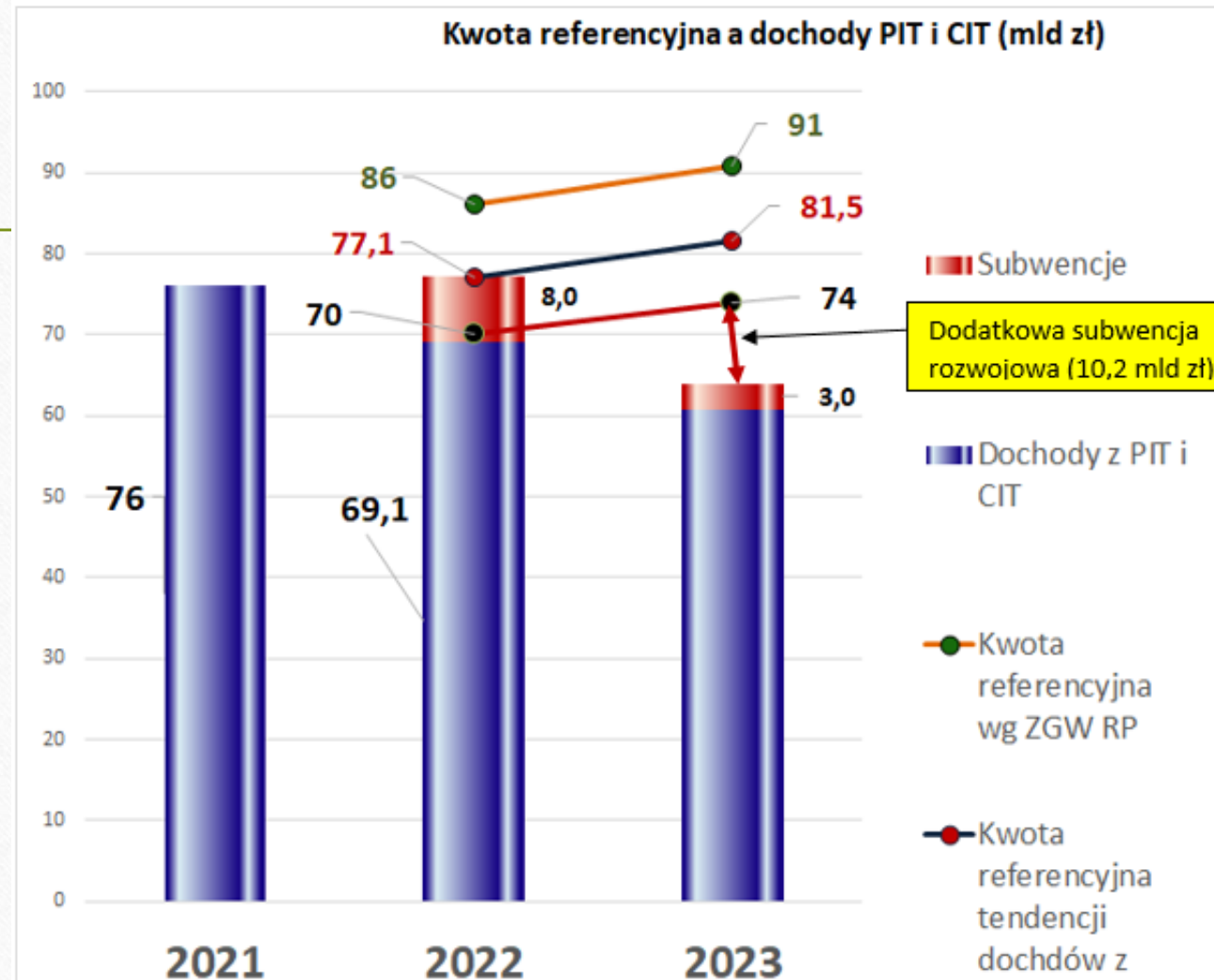
- **Kwota referencyjna dochodów PIT i CIT**

roku budżetowego to suma dochodów referencyjnych **PIT i CIT** z poprzedniego roku indeksowanych średnią geometryczną z 8 poprzednich lat (począwszy od n-2 roku wstecz) dynamiki **PKB w cenach bieżących**

Pierwsza wyjściowa kwota referencyjna dochodów PIT i CIT jest ustalona dla JST na 2022 rok z WPF wg stanu na 05.05.2021 – dochody z PIT -59,5 mld zł i z CIT 10,42- **prawie 70 mld zł**



Zmiany przepisów podatkowych oraz o dochodach JST Kwota referencyjna jako zabezpieczenie stabilności dochodów JST





Oczekiwane bieżące zmiany systemu finansowania gmin

- Ubytki dochodów samorządów z tytułu zmian przepisów podatkowych i ulg finansowane z odpowiednio ustalonego udziału JST w podatku VAT.
- Podwyższenie wyjściowej kwoty referencyjnej dochodów PIT i CIT na rok 2022.
- Zmianę sposobu rozdysponowania części rozwojowej subwencji ogólnej.
- Udział JST w podatku ryczałtowym osób fizycznych.
- Odpowiednie mechanizmy wyrównawcze dla gmin o niskich dochodach podatkowych.



Dziękuję za uwagę